

Avondstemming

door D. v. d. Stoep

OPGANG

SOMS kan het gebeuren, dat wij in den spiegel van een boek, van een gedicht, met plotselinge klaarheid, ons eigen aangezicht aanschouwen en ons er over verwonderen, dat we zóó zijn, zooals we ons zelf daar plotseling zien. Dan slaan we weer een blaadje om. Er is rust om ons heen. We lezen van den avond die duizendmalen schoon beschreven is. Ja, zoo kan het zijn, zooals de dichter het gezien heeft. Zoo-even zagen we onszelf, ons heimwee naar wat schoon is, onzen twijfel en onzen angst. Zoo waren wij, zoo was ons diepste wezen. Zoo dachten en zoo voelden wij.

Wij lezen nu van den avond, straks van liefde, van het gouden koren, van hoop, van kreunende boomen. Van tusschen onze vingers kronkelt de rook van een cigaret en wij drinken onze thee met kleine teugjes. De klok slaat. Wij moeten straks nog naar de post. Dat zet zich als een hinderlijk ding in onze hersens vast.

Wij zijn niet alleen. Er is nog iemand in de kamer. Terwijl wij lezen in ons boek, zien we ook haar handen bewegen. Zij heeft een handwerk op haar schoot. Het gerucht dat zij maakt is stil en vertrouwd. Weer een bladzij. Wij lezen van een stad en het glimmend asphalt van haar straten, waartusschen de stegen als hoekige armen haken en waaruit een schreeuw tot God omhoog klinkt boven het domme drummen van de jasz. We moeten straks nog naar de post. De bladzijden ritselen. Is het mooi? Ja, het is mooi. We zien het leven wonderlijk en intens: natuur, menschen, liefde en offer en zoeven hebben we plotseling onszelf gezien.

In de zoemende stilte is alleen het gerucht van de armen met de naalden en van het tikken van de klok. Tegen de ruiten klettert een venijnige regenvlaag, maar dat is buiten deze sfeer van rust. De laatste bladzijde. Een gebed. Een zachte stem van genezende liefde. Het is uit, maar wij blijven ons wiegen in de stilte. De stem van den dichter fluistert aan onze ooren. Wij bladeren terug. Dát was mooi en dát en hoe was dat andere? We zien weer ons eigen gezicht opdoemen tusschen de regels. Zoo zijn wij. Wij bespieden onszelf en ontdekken nooit geweten dingen, die altijd geweest zijn, verborgen plekjes van ons innerlijk leven, die de dichter voor ons openbaart. Dit was ook mooi van den duizendmaal schoon beschreven avond.

Een stoel verschuift. Nog thee? Nee, maar geen thee meer. Wij bladeren vluchtiger. Ons been slaapt. Wij halen het ongemakkelijk van over onze andere knie weg. Het boek valt uit onze handen. Wij geeuwen, staan op. We moeten nog naar den post.

In de gang valt de kilte huiverend over ons heen. Waar is de brief? Onder den kouden, hoogen, avondlijken hemel schurken we in onze regenjas en de indrukken van zoeven doemen weer vaag op in onze hersens. Liefde, natuur, offer, vergeving van kwaad. De brief ploft in de bus. Onze stappen klinken weer hol in de leege straat. Moeilijk halen we de sleutels onder onze jas vandaan. Handenwrijvend in de kamer gekomen, slaat onze stem de stilte aan flarden. De vuilnisman heeft het oor van onze aschbak gebroken en daarover spreken we. Er zal een klampje tegen aan moeten, want zoo is het te lastig.